

29 Αυγούστου, 1995

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΥΜΕΩΝ ΚΑΛΟΡΚΩΤΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ,
ΜΕΣΩ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ (ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ),

Καθ' ης η αίτηση.

(Προσφυγή Αρ. 979/94)

Διοικητικό Δίκαιο — Διοικητική πράξη — Ανάκληση — Ανάκληση νόμιμης πράξης — Απόρριψη αιτήματος αντικατάστασης προσφυγικής ταυτότητας — Έγκυρο διοικητικό μέτρο — Δεσμευτική νομολογία.

- 5 Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Λόγοι ακυρώσεως — Έλλειψη αιτιολογίας — Πρόσφυγες — Προσφυγική ταυτότητα — Άρνηση αντικατάστασής της — Αναιτιολόγητη — Παρανομία και ακυρότητα — Περιστάσεις.
- 10 Διοικητικό Δίκαιο — Κατοικία, μόνιμη διαμονή — Στοιχείο της διάρκειας.

Ο αιτητής προσέβαλε την μη αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας τόσο για λόγους νομικούς όσο και ουσιαστικούς.

- 15 Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι :

1. Ο αιτητής θέτει ως πρώτο ζήτημα την δυνατότητα ανάκλησης νόμιμης διοικητικής πράξης που δεν προκλήθη από δόλια ή άλλη μεμπτή συμπεριφορά του. Δεν υπάρχει περιθώριο για τέτοια συζήτηση. Στην υπόθεση **Γιαννάκης Θεοδούλου v. Κυπριακής Δημοκρατίας** η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου έκρινε όμοια με την παρούσα ενέργεια ως "έγκυρο διοικητικό μέτρο αλληλένδετο με την υλοποίηση των κυβερνητικών αποφάσεων για την παροχή βοήθειας στους εκτοπισθέντες".

2. Το ουσιαστικό ερώτημα αναφέρεται στην κρίση της Επιτροπής Εξέτασης Προσφυγικής Ιδιότητας και κατ' επέκταση του Λειτουργού Εγγραφής του Υπουργείου Εσωτερικών πως ο αιτητής δεν είχε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, τη μόνιμη κατοικία του σε περιοχή κατειλημμένη από τους Τούρκους ή που έχει καταστεί απροσπλάστη. 5
3. Στην προσβαλλόμενη απόφαση, μετά την παράθεση των γεγονότων, καταγράφεται ως ο λόγος της απόρριψης του αιτήματος του αιτητή το συμπέρασμα πως από όλα τα στοιχεία του φακέλου, "η μόνιμη κατοικία του αιτητή πριν και μέχρι την εισβολή ήταν το Παράλιμι και όχι η Κυρά όπως ισχυρίζεται". Είναι προδηλη η έλλειψη αιτιολογίας. 10
4. Το στοιχείο της διάρκειας της διαμονής σε ένα τόπο μπορεί να είναι σχετικό αλλά σαφώς δεν μπορεί να αξιολογηθεί κατά απομόνωση από τα υπόλοιπα που περιβάλλουν την κάθε περίπτωση. Σημειώνεται συναφώς πως, σύμφωνα με τους Dicey and Morris - *The Conflict of Laws* 12η έκδοση, σελ. 127 καν. 10 ούτε η μικρή διάρκεια της παραμονής ούτε το γεγονός ότι κάποιος ζει σε ξενοδοχείο ή φιλοξενείται σε φιλικό σπίτι αποκλείουν την απόκτηση κατοικίας σε ορισμένο τόπο. 15

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα. 20

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Θεοδούλου ν. Δημοκρατίας (1992) 3 Α.Α.Δ. 466, 25

Κιμιτρούς ν. Δημοκρατίας (1992) 4 Α.Α.Δ. 1593.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των καθ' ων η αίτηση με την οποία απορρίφθηκε αίτηση του αιτητή για αντικατάσταση της προσφυγικής ταυτότητας. 30

Α. Παναγιώτου, για τον Αιτητή. 35

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.: Στο πλαίσιο της πολιτικής για επαναπιστοποίηση των γεγονότων που στήριξαν την αναγνώριση της ιδιότητας εκτοπισθέντων και την έκδοση προσφυγικών ταυτοτήτων, ο αιτητής ζήτησε την αντικατάσταση της προσφυγικής του ταυτότητας. 40

5 τας. Το αίτημα απερρίφθη και ο αιτητής θέτει ως πρώτο ζήτημα την δυνατότητα ανάκλησης νόμιμης διοικητικής πράξης που δεν προε- κλήθη από δόλια ή άλλη μεμπτή συμπεριφορά του. Δεν υπάρχει πε- ριθώριο για τέτοια συζήτηση. Στην υπόθεση *Γιαννάκης Θεοδούλου ν. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1992) 3 Α.Α.Δ. 466, η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου έκρινε όμοια ενέργεια ως "εγκυρο διοικητι- κό μέτρο αλληλένδετο με την υλοποίηση των κυβερνητικών αποφά- σεων για την παροχή βοήθειας στους εκτοπισθέντες".

10 Το ουσιαστικό ερώτημα αναφέρεται στην κρίση της Επιτρο- πής Εξέτασης Προσφυγικής Ιδιότητας και κατ' επέκταση του Λειτουργού Εγγραφής του Υπουργείου Εσωτερικών πως ο αι- τητής δεν είχε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, τη μόνιμη κατοικία του σε περιοχή κατελημμένη από τους Τούρκους ή που έχει κατα- 15 στεί απροσπέλαστη.

Ο αιτητής κατάγεται από το Παραλίμνι. Εξησε εκεί μαζί με τους γονείς του μέχρι το 1972 οπότε κατετάγη στην Εθνική Φρουρά. Δεν ειπνήλθε στο Παραλίμνι μετά την απόλυσή του. Στις 5 Φεβρουα- 20 ρίου 1974 εργοδοτήθηκε από το ξενοδοχείο Χίλτον στη Λευκωσία και διέμενε πλέον στην Κυρά Μόρφου, στο σπίτι της αδελφής του. Τον Ιούνιο του 1974 αρραβωνιάστηκε με κάτοικο της Κυράς με την οποία και σύζυσε πλέον, στο σπίτι των γονιών της, μέχρι τον εκτοπισμό. Κατά τον ανύποπτο εκείνο χρόνο δήλωνε, όπως βεβαί- 25 ωσαν οι εργοδότες του, ως τόπο διαμονής του την Κυρά.

Στην προσβαλλόμενη απόφαση, μετά την παράθεση των γεγο- νόντων, καταγράφεται ως ο λόγος της απόρριψης του αιτήματός του το συμπέρασμα πως από όλα τα στοιχεία του φακέλου, "η μό- 30 νιμη κατοικία του αιτητή πριν και μέχρι την εισβολή ήταν το Πα- ραλίμνι και όχι η Κυρά όπως ισχυρίζεται". Είναι πρόδηλη η έλ- λειψη αιτιολογίας. Παρέμεινε τελείως άγνωστος ο συλλογισμός που οδήγησε σ' αυτό το συμπέρασμα. Ο φάκελλος δεν αποκαλύ- πτει στιδίποτε που θα ήταν δυνατό να διαφωτίσει ως προς τα 35 στοιχεία που οδήγησαν στην παραγνώριση του αναμφισβήτητου γεγονότος ότι ο αιτητής, μετά την εργοδότησή του στη Λευκωσία, ανεξαρτητοποιήθηκε από το πατρικό του σπίτι στο Παραλίμνι και, βέβαια, του επιπρόσθετου γεγονότος του αρραβώνα του που προσέδιδε σ' αυτή του την επιλογή προοπτική μονιμότητας.

40 Μετά την εισβολή ο αιτητής, μαζί με τη σύζυγό του πλέον και τα παιδιά τους, κατέληξαν στο συνοικισμό αυτοστέγασης Παραλιμνί- ου αλλά δεν θα ήταν δίκαιο να καταλογίσουμε στην Επιτροπή πως προσέδωσε σημασία σ' αυτή την εξέλιξη. Πολύ λιγότερο αν συνυ-

πολογίσουμε πως δεν ήταν στο Παραλίμνι που κατέφυγε ο αιτητής και η αρραβωνιαστικά του αμέσως μετά την εισβολή. Ο ίδιος ισχυρίζεται πως κατέφυγαν στην Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου όπου τέλεσαν το γάμο τους, πως υποχρεώθηκε να μεταβεί στην Ελλάδα για να εργαστεί και πως επανήλθε στο Παραλίμνι μόλις το 1980.

5

Στα πρακτικά της Επιτροπής καταγράφεται πως ο αιτητής "δήλωσε στην Επιτροπή ότι έδωσε λόγο στις 22 Ιουνίου 1974 και δεν έκαμε αρραβώνα, ενώ προηγουμένως δήλωνε ότι έδωσε λόγο στις 20 Μαΐου 1974". Τί σημαίνει αυτή η επισήμανση; Παρενεβλήθη ως ένδειξη αναξιοπιστίας του αιτητή και αν ναι, ως προς τί; Υπήρχε ενώπιον της Επιτροπής μαρτυρία κατοίκων του χωριού που βεβαίωσαν πως ο αιτητής "πριν και μέχρι την εισβολή διέμενε στην Κυρά όπου ήταν αρραβωνιασμένος" και, επιπρόσθετα, η πιστοποίηση των εργοδοτών του. Είχε σημασία για την Επιτροπή το πότε ακριβώς ο αιτητής και η σύζυγός του αντάλλαξαν υπόσχεση γάμου; Αν ναι, με ποιο τρόπο αυτή η ημερομηνία θεωρήθηκε ότι επιδρά; Η Επιτροπή είχε απορρίψει αρχικά το αίτημα επειδή, όπως σημειώνεται στο πρακτικό της ημερομηνίας 30 Μαρτίου 1994, "το πολύ μικρό χρονικό διάστημα που έμενε στην Κυρά στο σπίτι του πεθερού του δεν μπορούσε να θεωρηθεί σαν ο τόπος της συνήθους διαμονής του πριν και μέχρι την εισβολή". Κατά την επανεξέταση, που οδήγησε στην προσβαλλόμενη απόφαση, δεν γίνεται πλέον αναφορά σε τέτοιο παράγοντα. Θα έλεγα ότι ορθώς εγκαταλείφθη αυτή η προσέγγιση αφού το στοιχείο της διάρκειας της διαμονής σε ένα τόπο μπορεί να είναι σχετικό αλλά σαφώς δεν μπορεί να αξιολογηθεί κατά απομόνωση από τα υπόλοιπα που περιβάλλουν την κάθε περίπτωση. Σημειώνω συναφώς πως, σύμφωνα με τους Dicey and Morris - *The Conflict of Laws* 12η έκδοση, σελ. 127 καν. 10 ούτε η μικρή διάρκεια της παραμονής ούτε το γεγονός ότι κάποιος ζει σε ξενοδοχείο ή φιλοξενείται σε φιλικό σπίτι αποκλείουν την απόκτηση κατοικίας σε ορισμένο τόπο. (Βλ. επίσης *Νίκος Κιμιτρίης v. Κυπριακής Δημοκρατίας* (1992) 4 Α.Α.Δ. 1593.)

10

15

20

25

30

Η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν το αποτέλεσμα επανεξέτασης και είναι ορθό να σημειωθεί πως δεν υποστηρίχθηκε πως είναι βεβαιωτική. Δικαιολογημένα δεν αμφισβητήθηκε η εκτελεστότητά της αφού ακούστηκε εκ νέου ο αιτητής και συγκεντρώθηκαν περαιτέρω στοιχεία, όπως η βεβαίωση των τότε εργοδοτών του αιτητή. Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα. Η προσβαλλόμενη απόφαση, ως αναιτιολόγητη, είναι παράνομη και ακυρώνεται. Τα έξοδα να υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή για να εγκριθούν από το Δικαστήριο.

35

40

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.